

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Driesche, Koen van den

Kenmerk

Z.22.383950 / D.22.1599154

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Vaststellen Funderingsaanpak

Onderwerp

Vaststellen Funderingsaanpak

Voorgesteld besluit

1. de Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân vast te stellen;
2. kennis te nemen van de reactienota van de zienswijzen op de ontwerp-funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân;
3. kennis te nemen van de reactie op het advies Funderingstafel.

Inleiding

In mei 2021 is het Veenweideprogramma 2021-2030 vastgesteld door Provinciale Staten van Fryslân en het Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân. Eén van de maatregelen uit het programma is het aanpakken van de funderingsproblematiek.

Hiervoor is een ontwerp-Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân opgesteld. Deze ontwerp-aanpak, die op 30 augustus door het college ter kennisgeving is aangenomen, heeft ter inzage gelegen. Tijdens de terinzagelegging zijn zes zienswijzen ingediend. De reacties op deze zienswijzen, zijn samen met het de reactie op het advies van Funderingstafel verwerkt en hebben geleid tot een definitieve Funderingsaanpak.

De hoofdlijn van de ingediende zienswijzen is dat ze zich met name richten op de aansprakelijkheidsvraag bij funderingsschade. Indieners zijn van mening dat de overheid per definitie (gedeeltelijk) verantwoordelijk is voor funderingsschade (gezien de ontwatering) en daarom zou moeten voorzien in een compensatieregeling/financiële bijdrage aan herstelkosten. Daarnaast zijn er vragen over de samenhang tussen de Funderingsaanpak en de Aanpak Hoogwatercircuits van Wetterskip Fryslân. Een deel van de zienswijzen gaat in op de ongelijke behandeling van bewoners ten opzichte van agrariërs in het veenweidegebied. Tenslotte zijn er opmerkingen gemaakt over de oplossingsrichtingen, de financiën en de communicatie.

Op basis van de ingediende zienswijzen op de ontwerp-funderingsaanpak is een reactienota (bijlage 2) opgesteld.

Beoogd effect

De funderingsaanpak biedt een pakket aan maatregelen dat tegemoetkomt aan de moreel gevoelde verantwoordelijkheid bij de bestuurders voor de funderingsproblematiek, zonder dat deze juridisch verantwoordelijk zijn.

Argumenten

1.1 Het aanpakken van de funderingsproblematiek is een maatregel uit het Veenweideprogramma 2021-2030

Met het vaststellen van het Veenweideprogramma is afgesproken dat er in 2022 een aanvullend besluit genomen wordt over de funderingsaanpak. Daarvoor is de funderingsaanpak opgesteld. Vanuit het Veenweideprogramma worden al maatregelen genomen om kennis, informatie en advisering te bevorderen. De funderingsaanpak gaat inhoudelijk verder op de problematiek in.

2.1 De reactienota geeft een inhoudelijke reactie op de ingediende zienswijzen

De reactie op de zienswijzen kan worden gezien als een inhoudelijke toets op de voorliggende funderingsaanpak. Hieruit blijkt dat goed kan worden beargumenteerd waarom bepaalde zienswijzen niet worden overgenomen, en zijn andere zienswijzen gebruikt om de aanpak aan te scherpen. Hierdoor is de funderingsaanpak steviger geworden.

3.1 Op het advies van de Funderingstafel is apart gereageerd

Door het advies van de Funderingstafel als speciale zienswijze te behandelen, kan deze afdoende voorzien worden van een inhoudelijke reactie. Dit doet recht aan de opzet van de Funderingstafel.

Risico's of kanttekeningen

1.1 De funderingsaanpak biedt geen regeling voor compensatie van funderingsschade

Juridisch gezien ligt de verantwoordelijkheid voor funderingsschade bij de eigenaar. Er is voor gekozen niet in deze juridische verantwoordelijkheid te treden. Wel geeft de funderingsaanpak invulling aan de moreel gevoelde verantwoordelijkheid voor de problematiek.

1.2 De financiering van de funderingsaanpak voor de periode 2024-2030 is onzeker

Omdat de deelnemende gemeenten hebben aangegeven niet aan alle oplossingsrichtingen te willen bijdragen, en de provincie en het Wetterskip de ontbrekende middelen niet te kunnen aanvullen, is de financiering na 2023 onzeker. Hierover wordt nader overleg gevoerd.

Communicatie en participatie

De communicatie over de besluitvorming wordt afgestemd met de besluitvorming door de provincie en de zeven deelnemende gemeenten. Zoals gezegd is de ter inzage legging georganiseerd door de provincie en zijn zes zienswijzen ontvangen. De provincie informeert deze insprekers over de procedure en de mogelijkheid om hun zienswijze toe te lichten. Twee van de zes insprekers hebben hun zienswijze ook bij het waterschap ingediend. Het waterschap informeert deze insprekers over de procedure bij het waterschap en de mogelijkheid om hun zienswijze toe te lichten bij de behandeling in de AB-commissie.

Idealiter nemen de negen overheden gelijktijdig een besluit over de aanpak en wordt de media hierover in één keer geïnformeerd. Een gelijktijdig besluit lukt waarschijnlijk wel eind december voor waterschap en provincie maar niet voor de zeven gemeenteraden die verspreid over de periode december – februari de aanpak behandelen. In de communicatie over het besluit door waterschap en provincie in december wordt dit toegelicht en het voorhoud gemaakt van een positief besluit door de gemeenten.

Voor de uitvoering van de funderingsaanpak wordt een communicatieplan gemaakt onder regie van het Funderingsloket dat de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie gaat vormen voor de funderingsaanpak.

Financiën

Financiële toelichting bij de Funderingsaanpak

Voor de oplossingsrichtingen in de funderingsaanpak zijn kosten geraamd. De kosten zijn weergegeven in onderstaande tabel. Waarbij onderscheid is gemaakt naar eenmalige kosten en structurele kosten tot 2030.

Onderdeel	Totale kosten	Korte toelichting
Eenmalige kosten	€ 111.500	De eenmalige kosten hebben betrekking op kosten in oplossingsrichting 1 (funderingsloket) zoals de aanschaf van software, het maken van een website en training van medewerkers.
Structurele kosten	€ 811.500	De structurele kosten betreffende de kosten voor inzet van personeel en ook de kosten voor de subsidieregeling en de innovatieregeling (Oplossingsrichting 1 en 2). Dit zijn jaarlijkse kosten voor de looptijd van het Veenweideprogramma
Waarvan personele kosten	€ 431.500	

Financiële verdeling tussen partijen

Bij de ontwerp-funderingsaanpak is vanuit Veenweideprogramma 2021-2030 het voorstel gedaan de kosten voor oplossingsrichting 1 en 2 te verdelen tussen provincie (1/3), Wetterskip Fryslân (1/3) en de gemeenten (1/3).

De zeven veenweidegemeenten hebben aangegeven financieel te willen bijdragen aan:

- de eenmalige kosten in oplossingsrichting 1;
- de personele kosten voor het funderingsloket loket, zoals opgenomen in de oplossingsrichting 1 en 2.

De kosten van deze onderdelen uit de aanpak worden gelijkelijk verdeeld tussen de drie partijen (ieder 1/3). Voor de onderlinge verdeling tussen de gemeenten spreken zij een verdeelsleutel af (zie volgende paragraaf).

De deelnemende veenweidegemeenten hebben aangegeven niet financieel te willen bijdragen aan:

- de kosten van het subsidiebudget voor funderingsonderzoek.
- de kosten voor het innovatiefonds.
- de kosten van oplossingsrichting 3, de overbruggingsfaciliteit.

De reden hiervoor is dat dit de verantwoordelijkheid is van de provincie en het Wetterskip.

Zowel de provincie als het waterschap hebben in een Bestuurlijk Overleg Funderingen aangegeven dat het financiële gat dat hierdoor ontstaat niet wordt ingevuld door deze beide partijen. Voor de hierboven genoemde drie onderdelen betekent dit het volgende:

- Subsidieregeling funderingsonderzoek: door het standpunt van de gemeenten is er 1/3 van het budget minder beschikbaar (ongeveer € 167.000). Voorzien was € 500.000 per jaar en het is nu € 330.000 per jaar. Voor het jaar 2023 zal dit naar verwachting niet tot problemen leiden, omdat de subsidieregeling pas medio 2023 opengesteld kan worden. Mocht er in 2023 meer animo zijn dan budget, dan geldt wie het eerst komt, die het eerst maalt.
- Voor de jaren 2024-2030 wordt de financiering nader onderzocht.
- Innovatiefonds: het budget voor het innovatiefonds wordt in 2023 met 1/3 wordt verlaagd naar € 50.000. Voor de jaren 2024-2030 wordt de financiering nader onderzocht.

Financiële verdeling veenweidegemeenten

Voorstel is om de kosten waaraan de veenweidegemeenten bijdragen globaal te verdelen op basis van het

potentieel aantal schadegevallen per gemeente, zoals in de Funderingsaanpak is weergegeven. Hierbij is gerekend met de aantallen binnen de zeven deelnemende veenweidegemeenten.

In de gemeente Heerenveen is ongeveer 6% van het totaal aantal potentieel risicogevoelige woningen (totaal ongeveer 7675 woningen). Voor Heerenveen komen de bijdragen daarom uit op de volgende bedragen:

- Eenmalig € 2.230 (6% van 1/3 van € 111.500)
- Structureel € 8.630 (6% van 1/3 van € 431.500)

De kosten kunnen worden gedekt uit budget 600276 (Veenweidegebieden).

Bijlagen

1. Funderingsaanpak Veenweidegebied Fryslân
2. Reactienota Zienswijzen Ontwerp-funderingsaanpak
3. Reactie Advies Funderingstafel